

Preek Genesis 5

- Schildwolde, 13 november 2022
- Kees van Dusseldorp
- [serie Leven op aarde – 5]

Thema:

Leven met God in deze wereld

votum en groet

NLB 273:1,2,3 Loof God, die zegent al wat leeft

verbondswoord: 5^e gebod

zingen: God van liefde, God van trouw (Psalm-Project)**

gebed

lezen: Genesis 5

lezen: Hebrëen 11:5-6; Judas 1:14-16

Psalm 1 DNP Gelukkig, wie verkeerd gezelschap mijdt

kindermoment

ELB 188 'k Stel mijn vertrouwen

preek tekst: Genesis 5:24

Psalm 25:2,6,7 Heer, wijs mij toch zelf de wegen

gebed

collecte

ELB 184 Ik wandel in het licht met Jezus

zegen

NB: Bij deze preek hoort een presentatie. De preek is niet compleet uitgeschreven.

Gemeente van Jezus Christus,

#1

Ik heb hier een foto van de vrijgemaakte kerk van Rotterdam-Centrum, de Waterplein-kerk. Het ligt vlak achter het Hofplein, dat je misschien kent van Monopoly. Toen ik predikant was in Capelle aan den IJssel, kwam ik er wel eens. Wat mij altijd treft, is dat het een eenvoudig, bakstenen gebouw is, midden tussen hoge flats en moderne kantoren.

#2

Kijk, hier heb ik een foto van bovenaf, waarin je het contrast nog duidelijker kunt zien. In de rode cirkel staat het kerkgebouw. Het grote witte vlak rechtsboven is het treinstation Rotterdam-Centraal.

Een eenvoudig, bakstenen gebouw, midden in een moderne, rijke buurt.

Soms denk ik: alleen dat gebouwtje al drijft de spot met alle rijkdom en drukte. Met alle menselijke macht en techniek. Het prikt alle arrogantie door en herinnert al die mensen die daar wonen en werken er dagelijks aan, dat er meer is dan werken en welvaart. Het woord wat in dat gebouwtje klinkt, is veel groter en krachtiger dan wat mensen ook bedenken.

Soms denk ik ook wel eens: zou dat kerkgebouw er over vijftig jaar nog staan?

Kun je je voorstellen hoeveel de grond daar waard is? Hoe graag projectontwikkelaars op die plek nieuw woontorens of kantoorgebouwen zouden willen bouwen? Is de gemeente daartegen bestand?

En heel soms bekruipt me ook de gedachte: kerk, is dat nog van deze tijd? Is er nog een verbinding tussen het moderne, snelle leven en het geloof in Jezus Christus? Heeft de Bijbel nog iets te zeggen in de ingewikkelde problemen van vandaag? Er komen zoveel vragen op ons af. Nieuwe ontwikkelingen, vreemde ervaringen, technische mogelijkheden, levensbedreigende crises. Kun je met de boodschap van de Bijbel vandaag uit de voeten? Kun je het kerk-zijn blijven invullen zoals dat altijd gedaan is?

#3

Hier zie je een luchtfoto van Neede. 10.000 inwoners. Omcirkeld heb ik de twee plekken waar op dit moment een bijeenkomst is van mensen die samen God eren. Hier zijn we ongeveer met 150 mensen. Hoeveel er in de Grote Kerk zijn, weet ik niet. Sommigen doen online mee. En er zijn ook mensen die buiten Neede een kerkdienst bezoeken. Maar ik kan rustig zeggen dat meer dan 95% van de inwoners van Neede vanmorgen iets anders doet dan naar de kerk gaan. Ik zeg niet dat het geen gelovigen zijn of dat het fout is. Maar het doet wel iets met je. Het roept de vraag op: hoeveel toekomst heeft de kerk? Is het geloof nog van deze tijd? Sluit de boodschap van de Bijbel nog aan op wat mensen nodig hebben en zoeken?

Die vraag geldt niet alleen voor de kerk. Maar ook voor jezelf. Jongeren groeien op in een omgeving waarin ze nauwelijks andere christen-jongeren tegenkomen. Op school, op werk of stage, bij de sport, in het uitgaansleven. Wat is de meerwaarde van bij de kerk horen en naar de kerk gaan? Wat levert het geloof concreet op voor je geluk, je plezier en je ontwikkeling? Of: wat heb je aan God als op aarde het leven steeds meer bedreigd wordt? Doet God er iets aan? Of moet je het uiteindelijk toch zelf uitzoeken?

Met deze vragen gaan we luisteren naar Genesis 5. Of beter gezegd: deze herkenbare en urgente vragen komen boven als je Genesis 5 gaat lezen.

#4

Genesis 5 beschrijft de nakomelingen van Adam via zijn zoon Set tot aan Noach. Tien geslachten. Tegen de achtergrond van een steeds groter wordende mensheid op aarde. Wat wij het eerste wereldtijdperk noemen.

Onvoorstelbare leeftijden. Kan dat wel? Klopt dat wel?

Klopt het wel? Verschillende pogingen om anders te vertalen. Maanjaren. Of het laatste cijfer als soort decimaal beschouwen. Het houdt geen stand als je de tekst serieus neemt.

Kan het wel? Dat mensen zo oud worden? Men wijst erop dat het leven in het eerste wereldtijdperk vóór de zondvloed mogelijk essentieel verschilde van het leven in ons tijdperk. Men wijst erop dat de mensheid in het begin nog de kracht en vitaliteit had vanaf de schepping. Geen genetische defecten, geen virussen en tumoren. Tja, wie zal het zeggen?

Verklaren in ieder geval dat de aarde snel bevolkt raakte.

Maar verkijk je er niet op: het is maar een dunne lijn. Of al deze mensen God dienden en christelijk leefden? Ik denk het eigenlijk niet, omdat aan het einde van deze periode alleen Noach en zijn gezin door de Heer als rechtvaardigen worden aangemerkt en worden gered. Maar het is wel de lijn waarin Gods belofte wordt bewaard en doorgegeven. In deze familie werd over God gesproken. Zij kenden een soort eredienst. En in ieder geval bij Henoch en Noach leidt dat tot een leven met God.

Een klein lijntje in een grote wereld. In een klein groepje mensen worden de verhalen over God verteld. Het levert een paar gelovigen op. Een heel kleine minderheid van mensen die christelijk leefden, die God niet alleen dienden uit traditie of in theorie, maar voor wie dat zichtbaar was in hun woorden en daden. In hun toewijding aan God. In hun barmhartigheid naar mensen in nood. In hun eerlijkheid en rechtvaardigheid in de maatschappij. Een klein clubje in een grote wereld.

#5

Dat wordt nog sterker als je dit hoofdstuk tussen hoofdstuk 4 en 6 plaatst. Want het is niet zomaar een minderheid. Het is ook een bedreigde minderheid.

Hoofdstuk 4 verhaalt ons van de arrogantie van een Lamech die zich meerdere vrouwen neemt. Die zegt: wie mij voor de voeten komt, die krijgt een trap. Wie mij aanraakt, sla ik dood, zelfs als het een onschuldig kind is. Zo brult de mens die in zichzelf gelooft. Die liefde maar slap geklets vindt. Die zich aan God niets gelegen laat liggen.

In hoofdstuk 6 lezen we het bizarre verhaal van de godenzonen die seks hebben met vrouwen op aarde. Een vreemd verhaal, waarin veel onduidelijk blijft. Maar waarin in ieder geval duidelijk wordt dat de scheiding tussen hemel en aarde niet wordt gerespecteerd. Slechte hemelse wezens spelen met hun krachten in op menselijke lusten. Er ontstaan kwaadaardige patsers met bovenmenselijke krachten. Afgodische machten die vele mensen in aanbidding meeslepen. En zich ontwikkelen tot demonische netwerken waarin het kwaad zich steeds brutaler tegen God verheft. Zo sterk dat we in het begin

van hoofdstuk 6 lezen dat God er spijt van krijgt dat hij de mensen had gemaakt, omdat op een gegeven moment alles wat ze deden en dachten alleen maar slecht was.

En daartussen de lijn van Set. De dunne lijn van het kleine clubje mensen dat aan God toegewijd is. Dat probeert het goede te doen en integer te blijven.

Wat in Genesis 4, 5 en 6 heel extreem ligt, is herkenbaar voor de mensen vandaag. Dat zal ook een reden zijn, waarom wij het moeten weten. Moeten lezen in de Bijbel. Om de mensenwereld te doorzien. Om wijsheid te krijgen voor het leven op aarde. Zo dringt zich de vraag aan ons op.

Hoe kunnen wij met God leven in een wereld vol geweld en grootspraak, vol afgoderij en verleiding? Maakt het geloof een verschil? Krijg je met de Bijbel antwoorden op de vragen van vandaag? Een oplossing voor de problemen van onze wereld?

#6

Terug naar de lijn van Adam tot Noach. De lijn van Set. De lijn waarin de naam van de Heer werd bewaard. Waarin God werd aangeroepen.

In eerste instantie. lijkt het erop: geen verschil. Ook hier het refrein 'hij verwerkte zonen en dochters en hij stierf'. Het geloof lijkt geen verschil te maken. De geschiedenis gaat door. Geweld en haat gaan door. Arrogante macht en demonische ontwikkelingen gaan door. En ook Gods kinderen sterven.

Als je zo naar de kerk kijkt, of naar het geloof: dat de kerk het kwaad kan tegenhouden. Dat christenen de oplossingen in huis hebben voor wat er in de wereld gebeurt. Dat jij als gelovige het verschil kan maken in je omgeving. Ben je dan niet wat optimistisch? Natuurlijk: er gebeuren goede dingen. Machthebbers worden soms afgestopt. Slechte mensen komen tot bekering. Er groeien bloemen van blijdschap, van verzoening, van genezing, van geluk. Maar misschien moet je ergens anders zoeken.

Het zijn twee mensen in deze lijn, die het patroon doorbreken. De tussenzinnetjes bij Henoch en bij Noach. 'Verborgene schatten' noemde iemand het in de voorbereiding. Die het patroon van leven en sterven doorbreken. In wie een belofte ligt van een God die wel degelijk rechtsprekt, het kwaad bestraft en de problemen oplost. Misschien niet hier en nu direct. Maar wel onder aan de streep. Deze twee mensen in de kantlijn van de wereld, openen een venster op het geheim van het leven. Dat niet bestaat in macht, eer of welvaart. Maar in iets anders: iets met vreugde, vrijheid en vrede. Iets met geloof, hoop en liefde.

#7

Laten we inzoomen op Henoch, die zo jong gestorven is en totaal geen macht heeft kunnen opbouwen. Geen factor van betekenis was in politiek en samenleving. Maar die een venster vormt op een geheim dat veel verder gaat. Die het geheim van het ware leven kende. En daarvan getuige is geworden.

'Leefde in verbondenheid met God' twee keer. 'Wandelde met God' in andere vertalingen. Dat roept het beeld op van samen een weg gaan. De tijd ervoor nemen. In contact

zijn met elkaar. Met open oog voor de omgeving. Het beeld van innerlijke rust en geen stress. Henoch probeerde het niet zelf te doen. Hij schulde bij God.

Denk niet dat dat een zoetsappig, meditatief leven is geweest. We lezen (Judas) dat hij profeteerde tegen de goddeloosheid in zijn samenleving. Dat hij herinnerde aan de Schepper die het kwaad zal veroordelen. Hij wist dat God een God is die het kwaad vergeldt en het onrecht bestraft. Bij wie slechterikken en dictators niet weggelaten. En die daarom een schuilplaats is voor ieder die daaronder te lijden heeft. En ieder die zichzelf kent en om vergeving vraagt.

‘En God nam hem weg’. Een lege plaats. Geen graf op aarde. Hebreeën: Hij werd naar elders overgebracht. Hij verdween ineens. Niet – wat soms wel het beeld is – dat hij zo maar met de Heer de hemel mocht binnenwandelen. De woorden wijzen er meer op, dat God zijn profeet wegnam om hem in veiligheid te stellen voor de mensen die hem zochten te doden. Veilig bij de God met wie hij altijd in nauwe verbondenheid leefde. Een prachtige belofte: wie in verbondenheid met God leeft, wordt door Hem beschermd. En mag bij Hem komen.

Het geheim van het echte leven. Henoch kende het. Nog veel duidelijker en sprekender heeft onze Heer Jezus Christus het laten zien. En meer dan dat: ons verteld hoe we dat geheim leren kennen. Wat leven in verbondenheid met God inhoudt.

#8

Leven met een geheim

Vitaliteit.

Nog een keer de Waterpleinkerk.

Geen leeg plezier, maar diepe vreugde.

Geen bevrediging van lusten, maar echte verbondenheid.

Geen angst, maar vrijheid.

Niet pessimistisch, maar ook niet idealistisch.

Niet optimistisch, maar wel vol hoop.

Niet egoïstisch, maar genietend van goede wat God geeft.

Niet bang voor wat er komt, maar met vertrouwen.

Niet heftig op zoek naar bevestiging en zelfverwerkelijking.

Maar gezien en geliefd door de Heer.

Niet krampachtig op zoek naar eigen gerechtigheid.

Maar met vertrouwen op Gods recht.

Niet wanhopig als het fout gaat.

Maar schuilend bij God. Vergeving, genezing, troost vinden bij Hem.

En zo weer verder kunnen.

Leven in verbondenheid met God.

Daar bruist het van het leven.

#9

Leven in verbondenheid met God. Dat is het geheim van het echte leven. Dat is het echte leven.

Kan dat in onze wereld?
Al zijn we voor je gevoel maar met weinig?
Al lijkt de boodschap van de kerk vaak zo weinig concreet?
Al heeft het christelijk geloof geen antwoorden. Geen oplossingen.

Ja! Wie God zoekt, die ontvangt het ware leven.
Die ontdekt dat boven alle menselijk macht en ontwikkelingen er geluk bestaat dat dat te boven gaat.
Die blijft het goede doen, ook als het in de wereld van kwaad tot erger gaat.
Het goede doen voor de naaste, in de samenleving, voor de schepping.
Dat is soms protesteren en profeteren.
Dat is soms verantwoordelijkheid nemen en een stap naar voren zetten.
Dat is vaak ook dienen en zorgen en een stap naar achteren zetten.

Blijf dichtbij God.
Hou Jezus voor ogen.
Laat je leiden door de Geest.
Hij geeft: hoop, troost, liefde
Hij helpt: het goede zeggen en doen

Leven in verbondenheid met God. Verandert de wereld daardoor? In ieder geval verander jij. En de mensen om je heen. En komt het nieuwe leven dichterbij. Niet door kracht en door mensen. Maar door de Geest.

Amen